

**“НАУКОВІ ДОСЛІДЖЕННЯ –
ТЕОРІЯ ТА ЕКСПЕРИМЕНТ 2009”**

**МАТЕРІАЛИ П'ЯТОЇ МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ**

18 - 20 травня 2009 р.

Том дев'ятий

Полтава
«ІнтерГрафіка»
2009

“Наукові дослідження – теорія та експеримент ‘2009’”: Матеріали п’ятої міжнародної науково-практичної конференції, м. Полтава, 18-20 травня 2009 р.: - Полтава: Вид-во «ІнтерГрафіка», 2009. – Т. 9. - 140 с.

Збірник публікує матеріали п’ятої міжнародної науково-практичної конференції “Наукові дослідження – теорія та експеримент ‘2009’”, що містять нові теоретичні та практичні результати. Для студентів вищих навчальних закладів, аспірантів та викладачів.

“Научные исследования – теория и эксперимент ‘2009’”: Материалы пятой международной научно-практической конференции, г.Полтава, 18-20 мая 2009 г.: - Полтава: Изд-во «ІнтерГрафіка», 2009. – Т. 9. - 140 с.

В сборнике опубликованы материалы пятой международной научно – практической конференции “Научные исследования – теория и эксперимент ‘2009’”, содержащие новые теоретические и практические результаты. Для студентов высших учебных заведений, аспирантов и преподавателей.

This collection has materials of international scientific and practical conference «Scientific researches - theory and experiment '2009'», which contain new theoretical and practical results, and intend for students of higher school, post-graduate students and teachers.

Глійчук Л.В. СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНІ ЗАХОДИ У НАПРЯМІ ПРОФІЛАКТИКИ ПРАВОПОРУШЕНЬ СЕРЕД НЕПОВНОЛІТНІХ.....96

Калінін А.М. ДО ПИТАННЯ ПРО ВПЛИВ СПЕЦИФІКИ ЛЬОТНОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ НА ПРОФЕСІЙНУ АДАПТАЦІЮ ВИКЛАДАЧІВ ЕКОНОМІЧНИХ ДИСЦИПЛІН.....99

Капля А.М. РОЛЬ ТА МІСЦЕ ОСОБИСТІСНО-ДІЯЛЬНІСНОГО ПІДХОДУ У ПРОЦЕСІ СОЦІАЛІЗАЦІЇ КУРСАНТІВ.....102

Козак Т.М. МОНІТОРИНГ ЯК ЗАСІБ ДЕРЖАВНО-ГРОМАДСЬКОГО УПРАВЛІННЯ ВНЗ..... 104

Козорез Л.А., Маршалова В.В., Семенцов О.Ю. УНІВЕРСИТЕТ РОЗВИВАЄ ВСІ ЯКОСТІ.....106

Кокнова Т.А. АНАЛІЗ ПРАКТИЧНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ ЯКОСТЕЙ В МАЙБУТНІХ ПЕРЕКЛАДАЧІВ.....
.....108

Коломієць О.Б. ДО ПРОБЛЕМИ ГУМАНІТАРИЗАЦІЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНЬОГО ФАХІВЦЯ.....111

Костенко І.Ф. РОЛЬ ПРАКТИЧНОГО НАВЧАННЯ В ПРОЦЕСІ ПІДГОТОВКИ МЕДИЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ СЕРЕДНЬОЇ ЛАНКИ.....115

Кравченко О.П. МІСЦЕ ЕТИЧНИХ ПРИНЦИПІВ У СТРУКТУРІ СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ..... 117

Курманський А.В. ФОРМУВАННЯ ЕМОЦІЙНО-ВОЛЬОВИХ ЯКОСТЕЙ ЗАСОБАМИ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ.....121

Кучерявенко О.П. МІСЦЕ ТА РОЛЬ ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ У ВИВЧЕННІ ДИСЦИПЛІНИ «АГРОХІМІЯ».....124

Кокнова Т.А.

Луганський національний педагогічний університет ім. Т. Шевченка

АНАЛІЗ ПРАКТИЧНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ ЯКОСТЕЙ В МАЙБУТНІХ ПЕРЕКЛАДАЧІВ

В сучасних умовах вища освіта постійно змінює орієнтири на якість підготовки майбутніх спеціалістів, тому ВНЗ України досліджують ефективні шляхи та засоби формування необхідних професійних якостей спеціалістів. Для успішного формування в студентів професійних якостей перекладача в Донбаському державному технічному університеті (м. Алчевськ) та Луганському національному університеті імені Тараса Шевченка були створені сприятливі матеріальні, психологічні й навчально-методичні умови [1, с. 23-27; 2, с. 34-38; 3, с. 36-39]. Ми розробили та впровадили педагогічні умови формування професійних якостей в майбутніх перекладачів засобами навчально-ігрової діяльності, які містять наступні пункти:

1) усвідомлення викладачем профільних предметів необхідності формування професійних якостей майбутніх перекладачів

2) формування професійних якостей майбутніх перекладачів як самостійної складової цілісного процесу на засадах реалізації компенсаторного механізму;

3) поетапної програми формування професійних якостей майбутніх перекладачів засобами навчально-ігрової діяльності;

4) формування професійних якостей шляхом актуалізації позитивних емоційних станів, за допомогою навчально-ігрової діяльності, що містить елементи виробничого процесу та є професійно спрямованою.

Програма формування професійних якостей майбутніх перекладачів засобами навчально-ігрової діяльності апробовувалась у 2007-2008 роках в ході дослідно-експериментальної перевірки гіпотези. Педагогічний експеримент проводився в природних умовах, не порушуючи логіки та ходу навчально-виховного процесу вищого навчального закладу. У нашому експерименті одночасно брали участь студенти різних груп, що дозволило наприкінці експерименту порівняти отримані результати. Тому для проведення експериментального дослідження ми поділили групи на контрольні й експериментальні, яких у кожному ВНЗ була однакова

кількість: 8 контрольних (КГ), де навчалося 114 студентів та 8 експериментальних груп (ЕГ), де навчалося 114 студентів.

У контрольних групах реалізовувався традиційний, переважно орієнтований на «знаннєву» компоненту підхід до навчання: студенти слухали лекції, виступали з доповідями, виконували різного характеру практичні завдання, вправи [2, с. 34-38].

В експериментальних групах нами були поставлені вимоги щодо формувати загальнопрофесійних якостей як самостійної складової професійної підготовки майбутніх перекладачів. Цей задум реалізовувався за рахунок спеціально розробленої системи навчально-ігрових дій, яка імітує професійне середовище й містить елементи виробничого процесу. Для реалізації поставленого задуму ми спланували 10 факультативних занять [3, с. 36-39].

Порівняльний етап педагогічного експерименту вказав на наступний розподіл студентів контрольних й експериментальних груп по рівнях сформованості професійних якостей перекладача в кінці експерименту. Кращими виявилися показники в студентів експериментальних груп. Спостереження за студентами й аналіз статистичних даних показують загальне зниження в контрольних групах кількості студентів, які мають низький рівень сформованості професійних якостей перекладача. Показники змінилися в емоційній сфері: низький рівень знизився на 14,5%; задовільний збільшився на 2,6%; достатній збільшився на 7,9%. У вольовій сфері показники низького рівня зменшилися на 8,8%; задовільного збільшилися на 0,8%; достатнього збільшилися на 7,9%. Низький рівень регуляторної сфери зменшився на 13,1%; задовільний рівень трохи збільшився (3,5%); достатній збільшився на 7,9%. Екзистенціальна сфера: низький рівень зменшився на 14,9%; задовільний рівень не зазнав змін; достатній рівень збільшився на 14,9%. Показники всіх рівнів на кінець педагогічного експерименту зазнали незначного збільшення. Але слід зазначити, що студенти контрольних груп, які перетнули межу достатнього рівня сформованості професійних якостей, мали дуже низький їх прояв цих якостей. Показники цього рівня були надто непевні, дані постійно змінювалися, залежно від настрою студентів, обстановки та новизни завдань. Загалом, цього рівня досягли ті студенти, котрі розуміли необхідність формування професійних якостей та самостійно намагалися заповнити цю прогалину в їх фаховій підготовці. Деякі із студентів

наголошують на тому, що навіть розуміючи необхідність розвитку загальнопрофесійних якостей, вони не мали часу для цього через перевантаження навчального процесу у ВНЗ й через те, що викладачі більше уваги приділяють розвитку інтелектуальної та наочно-практичної сфер. Деякі студенти не вважають за доцільне формувати всі професійні якості за сферами індивідуальності, бо на перший план висувають вивчення іноземної мови.

Студенти ж експериментальних груп до кінця експерименту всі перетнули межу низького рівня, покращивши результати. Крім того, задовільний рівень також представлений невеликою кількістю студентів експериментальних груп, його показники істотно знизилися порівняно з початковим станом. Низький рівень емоційної сфери зменшився на 47,4%; задовільний рівень зменшився на 21%; достатній збільшився на 36% та високого рівня досягли 31,3% студентів. У вольовій сфері низький рівень зменшився на 48,2%, а задовільний на 14,9%, коли достатній та високий збільшилися на 33,3% та 29,8%. Значних змін зазнала й регуляторна сфера: низький рівень зменшився на 47,4%; задовільний зменшився на 21,9%; достатній рівень збільшився на 36% та високий рівень збільшився на 33,3%. Низький рівень екзистенціальної сфери зменшився на 45,6%, задовільний знизився на 21%, достатній збільшився на 33,3% а високий на 33,3%. Крім того, одержані результати свідчать про те, що студенти експериментальних груп досягли високого рівня сформованості професійних якостей перекладача. Це основна відмінність при зіставленні даних по контрольних й експериментальних групах.

Результати формувального дають підставу зробити наступні висновки: розвиток професійних якостей можливий за умов формування останніх у майбутніх перекладачів як самостійно виділеної складової професійної підготовки; застосовані педагогічні умови призводять до зростання успішності навчання, набуття студентами професійного досвіду впевненої поведінки у фахових ситуаціях, забезпечують високий рівень сформованості професійних якостей перекладача; представлена навчально-ігрова діяльність є професійно імітуючою та являє собою аналог виробничого процесу; розроблена та обґрунтована програма формування професійних якостей у майбутніх перекладачів засобами навчально-ігрової діяльності застосовується за умови її поетапності та з урахуванням вікових особливостей студентів; у своїй сукупності наведені докази є досить

переконливим підтвердженням ефективності розроблених педагогічних умов формування професійних якостей у майбутніх перекладачів засобами навчально-ігрової діяльності.

Література:

1. Кокнова Т.А. Навчально-ігрова діяльність як засіб формування професійних якостей майбутніх перекладачів. // Проблема сучасної педагогічної освіти . Сер.: Педагогіка і психологія. – Зб. статей: Вип. 16. – Ялта: РВВ КГУ, 2007. Ч.2.

2. Кокнова Т.А. Особливості професійних якостей майбутніх перекладачів // Вісник Черкаського університету, 2007. Сер.: Педагогічні науки, Випуск 113.

3. Кокнова Т.А. Педагогічні засоби та принципи формування професійних якостей у майбутніх перекладачів // Вісник Черкаського університету, 2008. Сер.: Педагогічні науки, Випуск 137.

К. п. н. Коломієць О. Б.

Кіровоградський національний технічний університет
**ДО ПРОБЛЕМИ ГУМАНІТАРИЗАЦІЇ ПРОФЕСІЙНОЇ
ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНЬОГО ФАХІВЦЯ**

Спеціальні дослідження доводять, що темпи зростання й розвитку будь-якої країни визначаються сьогодні не стільки природними, скільки людськими ресурсами, рівнем розвитку інтелектуально-творчого потенціалу особистості. Ось чому зміна змісту освіти і виховання, як зазначають науковці, мусить мати гуманістичну спрямованість і втілювати в освітній простір такі чинники як гуманізація і гуманітаризація освіти, що спираються на гнучку систему впровадження інновацій і в навчання, й у виховання [3;321].

У загальному контексті реформування вищої технічної освіти актуалізується роль гуманітарної складової у формуванні культури професійної діяльності фахівців, здатних досліджувати і систематизувати актуальні соціокультурні характеристики нашого суспільства, бачити в